

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın *Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu* tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bortin
Hakkâri Milletvekili

Hakkâri ilimiz Derecik ilçesine bağlı Gelişen köyü ile Adıgüzel, Aralık, Beğendik, Karakoç, Koryürek, Kütüklü, Mordağ, Suçıktı ve Toklu mezralarını kapsayan ulaşım hattı, uzun yıllardır yapısal nitelik taşıyan bir altyapı sorunu ile karşı karşıyadır. Söz konusu yol güzergâhında geçmişte kısmi asfaltlama çalışmaları gerçekleştirilmiş olmakla birlikte, hattın önemli bölümleri hâlen standart dışı stabilize/toprak yol niteliğini korumaktadır. Bu durum, yapılan kamu harcamalarının bütüncül planlama yaklaşımından uzak olduğunu ve yatırımların parçalı şekilde yürütüldüğünü göstermektedir.

Bölge halkı tarafından ilgili idarelere uzun süredir çok sayıda başvuru yapılmasına rağmen sorunun kalıcı biçimde çözülemediği olması, yalnızca teknik veya mevsimsel koşullarla açıklanamayacak bir yönetim ve planlama sorunu olduğunu ortaya koymaktadır. Nitekim benzer coğrafi ve iklimsel koşullara sahip bölgelerde alternatif mühendislik uygulamalarının (beton yol, güçlendirilmiş altyapı sistemleri, drenaj çözümleri vb.) hayata geçirilebildiği bilinmektedir. Buna karşın Hakkâri özelinde aynı ölçek ve nitelikte bir uygulama kapasitesinin geliştirilemediği olması, bölgesel eşitsizlikler ve kamu kaynaklarının etkin kullanımı açısından dikkat çekicidir.

Söz konusu yol, yalnızca bir ulaşım hattı olmanın ötesinde; eğitim, sağlık ve güvenlik hizmetlerine erişimin temel altyapısını oluşturmaktadır. Öğrenci servisleri, ambulanslar, güvenlik birimleri ve bölge halkının günlük ulaşımı bu hat üzerinden sağlanmaktadır. Yolun mevcut hali, özellikle yağışlı dönemlerde erişimi ciddi biçimde kısıtlamakta; kamu hizmetlerinin sürekliliğini sekteye uğratmaktadır. Bu yönüyle mesele, altyapı yetersizliğinin ötesinde, kamusal hizmetlere erişimde eşitlik, bölgesel kalkınma ve idarenin hizmet sunma yükümlülüğü bağlamında değerlendirilmesi gereken yapısal bir sorundur.

Diğer taraftan, Hakkâri genelinde çok sayıda köy ve mezra yolunun benzer durumda olduğu bilinmektedir. Bu tablo, kırsal ulaşım altyapısına yönelik yatırımların stratejik planlama, önceliklendirme ve kaynak tahsisi süreçlerinde ciddi eksiklikler bulunduğunu göstermektedir. İl Özel İdareleri ile merkezi idare arasında görev, yetki ve sorumluluk paylaşımının pratikte etkin işlememesi; yatırım süreçlerinin gecikmesine ve sorunların kronikleşmesine yol açmaktadır.

Bu çerçevede ortaya çıkan tablo;

- Kırsal altyapı yatırımlarında bölgesel eşitsizliklerin derinleştiğini,
- Kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılmadığını,
- Yurttaşların temel hizmetlere erişiminde ciddi aksaklıklar yaşandığını,
- İdarenin planlama ve uygulama kapasitesinde yapısal sorunlar bulunduğunu göstermektedir.

Bu nedenlerle, Gelişen köyü ve bağlı yerleşim birimlerinde yaşanan yol sorunu, Hakkâri genelindeki kırsal ulaşım politikalarının bütüncül biçimde değerlendirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Hakkâri ilinin kırsal ulaşım altyapısına ilişkin Bakanlığınızın yatırım ve destek politikası nedir? Bu kapsamda son 5 yılda il genelinde gerçekleştirilen projeler nelerdir?
2. Coğrafi ve iklimsel zorlukların bulunduğu bölgelerde uygulanabilecek alternatif yol yapım tekniklerine ilişkin Bakanlığınızın özel bir programı veya teknik rehberi bulunmakta mıdır? Hakkâri’de bu yöntemlerin uygulanmamasının gerekçesi nedir?
3. Derecik ilçesi Gelişen köyü ve bağlı yerleşim birimlerinin yolunun tamamlanmasına yönelik Bakanlığınızın herhangi bir teknik veya mali destek planı bulunmakta mıdır? Varsa bu planın takvimi nedir?
4. Hakkâri genelinde kırsal ulaşım altyapısının iyileştirilmesine yönelik, takvime bağlanmış bütüncül bir eylem planı hazırlanmakta mıdır? Hazırlanıyorsa hangi aşamada mıdır?
5. Kırsal yol altyapısının yetersizliği nedeniyle eğitim, sağlık ve acil hizmetlere erişimde yaşanan aksaklıklara ilişkin Bakanlığınızca yapılmış bir etki analizi bulunmakta mıdır? Bu kapsamda özel bir müdahale programı öngörülmekte midir?